شماره صندلی:	اداره کل آموزش و پرورش شهرستانهای استان تهران مدیریت آموزش و پرورش شهرستان قدس سوالات دبیرستان عاشورا دیماه ۱۴۰۴	مهر آموزشگاه در تمام صفحات زده شود
نام ونام خانوادگی:	پایه / رشته : دوازدهم (کلیه رشته ها)	نام درس: فارسی ۳ نام دبیر: بوجاری
تاریخ امتحان : / ۱۰ / ۱۴۰۴	مدت امتحان : ۷۰دقیقه	ساعت شروع : تعداد صفحه:۴

نام مصحح :	نمره با عدد:	نام مصحح:	نمره تجدیدنظر با عدد:
تاریخ و امضا:	نمره با حروف:	تاریخ و امضا :	نمره تجدید نظر با حروف:

ردیف	سوالات	بارم
	قلمرو زبانی (۷نمره)	
۱	معنی کلماتی را که زیر آنها خط کشیده است را بنویسید. الف) تو نماینده فضلی ،توسزاوار ثنایی ب) در نفیرم مردوزن نالیده اند. پ)گفت: والی از کجا در خانه خمارنیست؟ ت)مسلک مرغ گرفتارقفس ،هم چو من است. هـ)بنشین به یکی کبود اورند. خ)دست انابت به درگاه حق بردارد.	۱/۵
۲	املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف)گفت از (بحر-بهر) غرامت جامه ات بیرون کنم. ب)وتخم خرمایی به تربیتش نخل (باسق-باسغ)گشته . ج)حیات ازعشق می شناس و (ممات – مماط)بی عشق می یاب. د)هنگام (چریق- چریغ) آفتاب درشهر سیرجان اتراق می کردیم. هـ) چه خوش گفته اندکه(امپراتوری ها- امپراطوری ها) ی بزرگ هم مانندآدم های ثروتمند از سوء هاضمه می میرند. خ)تن زجان وجان زتن (مستور-مسطور)نیست.	۱/۵
۳	نقش دستوری هریک از واژه ها و ضمایر متصل مشخص شده را بنویسید. الف) « هرکسی از ظنِّ خود شد یارمن از درون من نجست اسرارمن» ب) بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت	۱
۴	واژه حذف شده را در بیت زیر بنویسید و نوع حذف را مشخص کنید. هرگز دلم برای کم و بیش غم نداشت / آری نداشت غم که غم بیش وکم نداشت	۰/۵

www.kanoon.ir

Scanned with CamScanner

۵	در هریک از گروه های اسمی زیر، نوع وابسته های مشخص شده را بنویسید. الف) مطالعه آثار بزرگان ب) کاغذ آبی آسمانی پ) سوالات نسبتاً آسان ج) هفت فرسخ راه	۲
۶	کاربرد معنایی فعل « نیست » درکدام مصراع اسنادی و در کدام مصراع غیراسنادی است؟ زاهد ظاهرپرست از حال ما آگاه نیست / درحق ما هرچه گوید جای هیچ اکراه نیست	۰/۵
	قلمرو ادبی (۵نمره)	
۷	آرایه متناسب با هریک از ابیات زیر را از کمانک مقابل آن انتخاب کنید. الف) شانه می آید به کار زلف در آشفتگی آشنایان را درایام پریشانی بپرس (اسلوب معادله - جناس) ب) برکن ز بن این بنا که باید از ریشه بنای ظلم برکند (استعاره – حس آمیزی) پ) با شیرسپهر بسته پیمان با اخترسعد کرده پیوند (اسلوب معادله – حسن تعلیل)	۰/۷۵
۸	مفهوم کنایه مشخص شده را بنویسید. هرکه بی روزی است ، روزش دیرشد.	۰/۲۵
۹	عبارت زیر یادآور کدام مثل است؟ ازبیم عقرب جراره دموکراسی قرن بیستم ، ناچارشده به مارغاشیه حکومت سرهنگ ها پناه ببرد.	۰/۵
۱۰	نام پدیدآورنده هریک ازآثار زیر را بنویسید. الف) ازپاریزتاپاریس (.....) ب) فی حقیقه العشق (.....) پ) قصه شیرین فرهاد (.....) ت) کویر (.....)	۱
۱۱	در بیت زیر واژه مشخص شده مجاز از چیست؟ ناله مرغ اسیر این همه بهر وطن است مسلک مرغ گرفتارقفس ، هم چو من است	۰/۵
۱۲	بیت زیر را ازنظر کاربرد آرایه جناس همسان بررسی کنید. آتش است این بانگ نای ونیست باد / هرکه این آتش ندارد نیست باد	۰/۵
۱۳	در بیت زیر استعاره ها را مشخص کنید و مفهوم آن را بنویسید. از سیم به سر یکی کله خود زآهن به میان یکی کمربند	۰/۵

www-kanoon-ir

Scanned with CamScanner

شماره صندلی:	اداره کل آموزش و پرورش شهرستانهای استان تهران مدیریت آموزش و پرورش شهرستان قدس سوالات دبیرستان عاشورا دیماه ۱۴۰۴	مهر آموزشگاه در تمام صفحات زده شود
نام ونام خانوادگی:	پایه / رشته : دوازدهم (کلیه رشته ها) نام درس: فارسی ۳ نام دبیر: بوجاری	
تاریخ امتحان : / ۱۰ / ۱۴۰۴	مدت امتحان : ۷۰دقیقه ساعت شروع :	تعداد صفحه:۴

۱۴	شعرحفظی جاهای خالی را پرکنید. الف) ای مهربان تر از برگ ،در بوسه های باران بیداری ستاره ، درچشم جویباران .... ب) .... در مکتب حقایق پیش ادیب عشق هان ای پسر ، بکوش که روزی پدر شوی	۱
	قلمرو فکری(۸ نمره)	
۱۵	معنی هریک از ابیات وعبارات زیر را به نثر روان بنویسید. الف) تو مشت درشت روزگاری از گردش قرن ها پس افکند ب) از دست و زبان که برآید کز عهده شکرش به درآید پ) یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می زد. ت) درعشق قدم نهادن کسی را مسلم شود که با خود نباشد و ترک خود بکند و خود را ایثارعشق کند. ث) محرم این هوش جز بیهوش نیست مر، زبان را مشتری جز گوش نیست ح) در پیشگاه اهل خرد نیست محترم هرکس که فکرجامعه را محترم نداشت ج) بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت .	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵
۱۶	در مصراع زیر به کدام پدیده اجتماعی زمان شاعراشاره داد؟ گفت: « دیناری بده پنهان و خود را وارهان »	۰/۵

www.kanoon.ir

Scanned with CamScanner

۱۷	باتوجه به ابیات جدول را کامل کنید. | بیت	مفهوم
---	---
نی حدیث راه پرخون می کند / قصه های عشق مجنون می کند	
آیین طریق ازنفس پیرمغان یافت / آن خضر که فرخنده پی اش نام نهادند	
دلا خموشی چرا؟ چو خم نجوشی چرا؟/ برون شد ازپرده راز، تو پرده پوشی چرا؟		 ۱/۵
۱۸	مفهوم کلی مصراع های مشخص شده را بنویسید. الف) ابروبادومه وخورشید وفلک درکارند / تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری. ب) گفت آگه نیستی کز سر درافتادت کلاه / گفت: درسرعقل باید ، بی کلاهی عار نیست.	۱
۱۹	بیت «جامه ای کاو نشود غرق به خون بهروطن / بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است» به چه مفهومی اشاره دارد؟	۰/۵
۲۰	سهروردی ، شرط دست یابی به عالم عشق را چه می داند؟	۰/۵
۲۱	مفهوم جمله « در کویر خدا حضور دارد » چیست؟ گل های اندیشه تان بارور باد	۰/۵ ۲۰

www-kanoon.ir

Scanned with CamScanner

پاسخنامه رسمی امتحان نهایی فارسی دوازدهم - دی ماه ۱۴۰۴
محمدرضا حسنی
دبیرستان عاشورا
قلمرو زبانی
1-الف) ثنا: ستایش و سپاس
ب) نفیر: فریاد بلند و ناله
پ) مسلک: روش و طریقه
ت) خمار: باده فروش / شراب فروش
ث) انابت: توبه و بازگشت به سوی خدا
ج) اورند: تخت پادشاهی و شکوه
2-الف) بهر
ب) باسق
پ) ممات
ت) چریغ
ث) امپراتوری
ج) مستور
3-الف) یار من: «من» مضاف الیه است.
ب) اسرار من: «اسرار» نقش مفعول دارد.
پ) گلم: ضمیر متصل «م» نقش مضاف الیه دارد.
ج)دامنم: ضمیر متصل «م» نقش مضاف الیه دارد.
4-واژه حذف شده: دلم (یا غم)
نوع حذف: حذف به قرینه لفظی
5-الف) بزرگان: مضاف الیه (وابسته پسین)
ب) آسمانی: صفت نسبی (وابسته پسین)
پ) نسبتاً: قید صفت (وابسته وابسته)
ت) فرسخ: صفت شمارشی (وابسته پیشین)
6- کاربرد معنایی فعل «نیست»:
مصراع اول (آگاه نیست): فعل اسنادی (به معنی نمی‌باشد)
مصراع دوم (جای هیچ اکراه نیست): فعل غیر اسنادی (به معنی وجود ندارد)
قلمرو ادبی
7-الف) اسلوب معادله
ب) استعاره
پ) حسن تعلیل
8-مفهوم کنایه:
روزش دیر شد: کنایه از خسته شدن.
9- ضرب‌المثل:
این عبارت یادآور ضرب‌المثل «از چاله به چاه افتادن»

www-kanoon-ir

Scanned with CamScanner

10-الف) از پاریز تا پاریس: محمدابراهیم باستانی پاریزی
ب) فی حقیقه العشق: شهاب‌الدین سهروردی
پ) قصه شیرین و فرهاد: وحشی بافقی
ت) کویر: دکتر علی شریعتی
11- آرایه مجاز:
واژه «مرغ» مجاز از انسان (عاشق یا خود شاعر) است.
12- جناس همسان:
بین واژه «باد» در مصراع اول (به معنی باد هوا/نفس) و «باد» در مصراع دوم (فعل دعایی به معنی باشد) جناس تام یا همسان وجود دارد.
13- استعاره‌ها:
سیم: استعاره از برف
آهن: استعاره از سنگ‌ها و صخره‌های تیره کوه
مفهوم: توصیف ظاهر قله دماوند که کلاهک آن برفی و بدنه آن سنگی است.
قلمرو فکری
14- شعر حفظی:
الف) آینه نگاهت پیوند صبح و ساحل لبخند گاهگاهت،صبح ستاره باران
ب) ای بی خبر،بکوش که صاحب خبر شوی تا راهرو نباشی کی راهبر شوی؟
15- معنی ابیات و عبارات به نثر روان:
الف) تو مانند مشت سنگین و بزرگ روزگار هستی که از گردش قرن‌ها و گذشت زمان بر جای مانده‌ای.
ب) هیچ کس توانایی آن را ندارد که با دست و زبان خود (عمل و گفتار)، شکر نعمت‌های خداوند را آنچنان که شایسته است به جای آورد.
پ) روزگاری تمام مردم دنیا با حسرت و توجه به روم نگاه می‌کردند و ممکن بود شکوه آن را چشم بزنند.
ت) وارد شدن به مسیر عشق تنها برای کسی امکان‌پذیر است که از خود بی‌خود شود، خودخواهی را رها کند و جان خود را فدای عشق نماید.
ث) سخنان عاشقانه (زبان نی) را فقط انسان‌های عاشق و دلسوخته درک می‌کنند و نامحرمان نمی‌فهمند.
ج) بوی خوش گل آنچنان مرا سرمست کرد که اختیار از کف دادم.
16- پدیده اجتماعی:
اشاره به رشوه خواری و فساد در دستگاه قضاوت دارد.
17- تکمیل جدول مفاهیم:
بیت اول (نی حدیث راه پرخون...): بیانگر دشواری‌ها، رنج‌ها و خطرات راه عشق.
بیت دوم (آیین طریق از نفس پیر مغان...): لزوم داشتن راهنما و پیر در مسیر عرفان.
بیت سوم (دلا خموشی چرا...): دعوت به سخن گفتن، افشای راز و پرهیز از سکوت.

www.kanoon.ir

Scanned with CamScanner

18- مفهوم کلی مصراع‌ها:
الف) لزوم شکرگزاری و توجه به نعمت‌هایی که تمام کائنات برای انسان فراهم کرده‌اند.
ب) برتری عقل و خرد بر ظاهر و مقام (بی‌ارزشی ظواهر در برابر عقل).
19- مفهوم بیت:
اشاره به شهادت‌طلبی و میهن‌دوستی (بی‌ارزش بودن جانی که فدای وطن نشود).
20- شرط دستیابی به عالم عشق از نظر سهروردی:
خروج از خویشتن، ترک خودپرستی و ایثار جان.
21- مفهوم «در کویر خدا حضور دارد»:
در تنهایی، سکوت و خلوت طبیعت (کویر)، انسان بهتر می‌تواند وجود خداوند را احساس و درک کند.

Scanned with CamScanner